

ÁKI BERTHOLDSEN

Ferðslutrygd er ikki bara góð dekk, rött ljós og björt endurskin.

Tað er eisini góðir vegir. Men góðir vegir eru ikki bara breiðir vegir, asfaltar- aðir spegilsslættir.

Góðir vegir skulu eisini verða tryggir.

Ikki bara hjá teimum sum koyra bil. Í hvussu so er í býum og bygðum skulu teir sanniliga eisini vera tryggir hjá teimum, sum tola minni av í ferðsluni, enn bilarnir ger- tvs, øllum teimum, sum eru til gongu, bæði børnum og vaksnum.

So hvørt, bilarnir tóku at vaksa í tali og fóru at koyra skjótari og skjótari, eru tað fólk, sum hava havt-eitt vak- ið eyga við teimum verju- leysu í ferðsluni, so eisini tey fáa verið til.

Seinastu árin er hetta við ferðslutrygd blivin eini vís- indni fyri seg.

Og ein partur í hesum vís- indum er at vita, hvussu vegir í bygðum og býum kunnu gerast so tryggir hjá fótfolki sum møguligt.

Ein slóðbrótari í arbeið- num at gera tað liviligt í bygðum og býum, bæði hjá bilum og fólki, er danin, Henning Bang.

Henning Bang er sivil- verkfrøðingur, men hevur arbeiðt við ferðslu burturav í ein mansaldur og hann er í dag í eini fyrirkoyringu, sum arbeiðir við ferðsluráðge- ving um allan heimin.

Hann sigur, at danir, og serliga fyrirkoyringin, hann arbeiðir í, hava í mong ár ver- ið slóðbrótari innan hetta slag- ið av ferðslutrygd.

Afturfyri sít arbeiði á hesum øki hevur Henning Bang fingið trygdarvirkis- lønina hjá Volvo, hann hevur fingið virðisløn frá Ráð- num fyri Ferðslutrygd í Dan- mark og hann hevur fingið donsku vegvirðislønina.

Hansara fyrirkoyring arbeiðir í løtuni m.a. í so ymsum londum sum Svøríki, Av- stralia og Uruguay.

Yvirhøvur er tað í lond- um, har tað stendur hamp- iliga væl til at teir arbeiða.

Menningarlandini hava heilt aðrar ferðslutrupul- leikar at dragast við, sum krevja heilt aðrar loysnir, sigur hann.

Nógva staðni í Føroyum

Hann hevur eisini verið ráðgevari hjá Tórshavnar Kommunu í sambandi við vegagerð í nógv ár og vit hittu hann á máli ein dagin fyrr í heyst tá ið hann var komin til Havnar at vitja.

Henning Bang er ikki sinnaður at tosa um støðuna í Havn, ella, hvat hevði ver- ið tiltrongt her. Hann vil bara tosa alment um, hvat tað er, hann ger.

Groft sagt er tað, hann ger, at royna at finna eina hóskaðni javnvág ímillum „rættindini“ hjá teimum sum ganga og teimum, sum koyra.

Við øðrum orðum royna teir at finna hóskaðni mátar

Hann bjargar manna- lívum í ferðsluni

Henning Bang uppi við Hvítanesvegin, sum, er eitt strekki í Havn, sum skal gerast tryggari. Arbeiðið hevur tvey endamál. Bilførarar skulu slaka ferðina av sær sjálvum og tað skal bera til at koma trygt tvørturum vegin, har tað er brúkt fyri tí.

at fáa bilar at koyra spak- uligari í bygðum øki fyri at gera tað tryggari hjá gongu- fólki.

Men tað er ikki so einfalt sum at gera smáar ryggir á vegin fyri at noyða bilarnar at slaka ferðina.

– Hetta er ein máti, men avgjørt bara ein neyðloysn, sum vit kunnu góðakaka á smáum síðuvegum við næstan ongari ferðslu. Tað er eingin loysn á vegum, har reglulig ferðsla er, sigur Henning Bang.

Ein annar máti er at smalka veginar við at leggja „oyggjar“ mitt eftir teimum, kanska fleiri for- skotnar oyggjar, so at bil- arnir eisini mugu snara. Tað tvingar bilførarar at koyra varliga.

Men umframt at gera veginar tryggari, er enda- málið eisini at gera teir vakrari.

– Tá ið vit tosa fint, siga vit, at tað, vit arbeiða við, er at finna nýggjar mátar at gera umhvørvisvinarligar gjøgnumkoyringar, sigur Henning Bang, og hetta um- fatar bæði ferðslutrygd og útsjón.

Hann sigur, at tá ið vegir verða lagdir, verður stórus dentur lagdur á ferðslu- trygdina og at leggja teir eftir landslagnum.

– Men sum oftast verður

mest hugsa um tað reit tekniska. Og í býnum verður kanska ein minni gjørt burturúr at royna at fáa veginar at hóska inn í heildina.

Tað kemst fyri ein part av, at umstøðurnar eru nógv fløktari og truplari í einum býi, enn úti í óbyggum.

Henning Bang sigur, at tær royndir teir hava av at umbyggja vegir í býum og bygðum, vísa, at vinning- urin er stórur.

– Ikki bara verða veginir nógv vakrari og snøggari. Teir verða eisini nógv trygg- ari.

Ferðsluráðgevarin sigur hevur í eitt strekki, har nógv fólk hava meidslað seg í ferðsluni, sæst týð- ligt, at skaðatalið fellur munandi, tá ið vegin er umbyggdur. Tað vísa roynd- irnar, har tey hava verið.

– Hann sigur, at sostatt er hetta góðar fløgur fyri sam- felagsbúskapin, hóast tað kanska kostar tí einstøku kommununi pengar í fyrstu syftu.

Men í mongum førum er tað eisini so, at tað heldur einki kostar í fyrstu syftu, tí ofta verða veginir um- byggdir, tá ið teir kortini verða upprivnir í teir í sambandi við rø, kaðalar, asfalteringar og tilfikt og so- leidis fæst tvey fyri eitt.

– Ferðsluóhapp henda framvegis eftir at vegin er umbyggdur, men fólkaskaðar eru eingir longur og tað er ein stórur vinningur, sigur Henning Bang.

Hann sigur, at gransking- in á hesum øki mennist alla tíðina og ørindi hansara í heyst vóru at greiða frá, hvussu hann helt, at alt tað nýggja, teir hava funnið fram til, kann lagast til Fø- royks víðurskið.

Hóast hann ikki vil um- røða ávís vegastrekki í Havn, heldur hann, at teirra serkunnleiki og royndir kunnu eisini brúkast nógva staðni í Føroyum.

Hann hevur verið í Fø- royum nógv ferðir og fakl- igi áhugin hevur sjálvandi eggjað honum til at hava eyguni við sær, har hann hevur verið.

– Tað er nógvastadni í Havn, at bilarnir koyra ov skjótt og tað kundi kanska verið skilagott at bygt onkr- ar av teimum veginum um so við og við, t.d. har fólk kenna seg ótrygg og fólk meidslað seg í ferðsluni.

Hann heldur eisini, at tað er nógva staðni í Føroyum, at hovuðsvegir ganga í- gjøgnum lítlar bygdir og har tú sært, at bilarnir koyra alt ov skjótt, hóast tað kanska er smalt afturat.

Annars er hetta ein nóg

størri trupulleiki úti í heimi, enn tað er í Føroyum, heldur hann.

Í Danmark er tað ein stór- ur trupulleiki, at bilarnir koyra ov skjótt eftir hovuðs- vegum, sum ganga ígjøgnum lítlar bygdir.

Sígja trupulleikan

Henning Bang sigur, at tað vindur meiri og meiri uppá seg, at hugsa um umhvør- visvinarligar vegir.

– Í Stokkhólm er áhugin nógv vaksin eftir at úrslitið av teimum fyrstu royndu- num er farið at vísa seg.

– Men soleiðis er gongdin allastaðni.

Í Danmark verður eisini stórt arbeiðið gjørt at byggja vegir um.

Nógv fólk við

Ferðsluráðgevarin sigur, at tey hava eisini ment eina serliga mannagongd fyri, hvussu best er at fara fram, tá ið vegir verða umbyggdir.

– Hetta er ein manna- gongd, sum dregur nógv fólk uppí avgerðina, hvussu vegin skal koma at siggja út. Hetta er eitt, hann leggur sera stóran dent á.

– Tað gevur øllum, sum hava áhuga, møguleika at ávirka arbeiðið, sigur hann.

– Tess fleiri fólk eru við og ávirka arbeiðið, tess størri undirtøku fær tað og

tess størri ábyrgd fólir hvør einstakur fyri arbeiðnum og endaliga úrslitnum.

M.a. leggur hann stóran dent á, at fjølmóðlarnir um- røða arbeiðið fyri at geva so nógvum, sum gjørligt kunneika til tað, og møgu- leika at gera viðmerkingar.

Arbeiðið byrjar við at býráðið samtykkir arbeiðið og tá er eisini høvi hjá tíð- indatænastuni at umrøða samtyktina.

Síðani verður ein bólkur settur at fylgja við arbeið- num. Í bólknum skulu helst ikki verða meiri enn 10-12 fólk. Tey umboða tey, sum hava áhuga í veginum t.d. tekniska nevnd hjá býráð- num, umboð fyri handils- lívið, vinnulívið, ferðavinn- una, lögregluna og aðrar á- hugabólkar.

Tá ið tey hava umrøtt æt- lanina, fara øll umboðini til sítt bakland at fáa viðmer- kingar til arbeiðið.

Á næsta fundi fær bólk- urin, sum fylgir við arbeið- num at vita, hvat tey ymsu áhugaføleini halda.

Arbeitt verður so víðari við málinum og so verður farið um aftur til tey ymsu baklandini.

Soleiðis verður hildið á, til semja er funnin. Og royndirnar vísa, at tað kem- ur altíð til semju.

At enda verður projektið gjørt og lagt fyri býráðið.

Býráðið fær so síðsta høvi at gera sínar viðmerkingar.

Tá ið tær eru komnar, fer ætlanin til borgararnar til viðmerkingar, áðrenn enda- liga projektið verður gjørt.

Tíðindatænastan umrøður málið við jøvnum millum- bilum.

Henning Bang sigur, at at siggja til er hetta ein fløktur og tvørlig arbeiðsháttur.

– Men veruleikin er, at tú hevði verið bilsin at sæð, hvussu lætt tað gongur, sig- ur hann.

Eisini í Havn

Gunnar Hoydal, býarar- kitektur í Havn, sigur, at kommunan hevur brúkt virkið, Henning Bang ar- beiðir í, sum ráðgevara av og á seinastu 25 árin.

M.a. ráðfærði kommunan seg við donsku serfrøðing- arnar í sambandi við, tað stóra arbeiðið tað var at leggja ferðsluna ígjøgnum býin út úr miðbýnum.

Í løtuni setir Henning Bang síni fingrameki á eina vegumbygging í Havn og tað er arbeiðið, sum verður gjørt á Hvítanesvegnum.

Har vóru ryggir gjørdir á vegin, men ónøgdin var so stór, at teir vóru slættaðir aftur, so nú verða aðrar loysnir royndar.

Gunnar Hoydal heldur, at tað eru eisini onnur strekki í Havn, sum høvdu trøngt til ábøtur. Hann nevnr tí Jónas Broncksgøtu, av Skansanum, niðan í R.C. Effersøesgøtu.

– Hesi arbeiði hava tvey endamál: Bilførarir skulu minka ferðina av sær sjálv- um og tað skal bera til at koma trygt tvørturum veg- in, har tað er brúkt fyri tí.